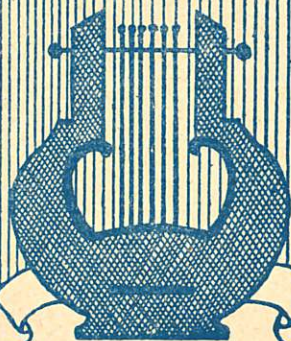

SEURANÄYTELMIÄ

318
^

Kaarle Halme

Toivottelujen päivänä

Kaksinäytöksinen huvinäytelmä

Arvi A. Karisto Osakeyhtiö

SEURANÄYTELMIÄ.

* Tahdella merkittyihin on esittämislupa pyydettyä.

5. *Kemppainen*, Ei sovintoa ennen uhria. 2-n., 10 h. 4. p. 2 mk.
7. *Rissanen*, limäellä, 1-n., laulunsek., 7 h. 6. painos. 6 mk.
20. *Walakorpi*, Mestarin rakkausseikkailut. 2-n. ilv., 5 h. 4. p. 5 mk.
38. *Jakku*, Syiden kirous. 3-n. murhenäyt., 11 h. 5. painos. 7 mk.
39. *Turunen*, Aili. 2-näyt. näytelmä, 8 h. 4. painos. 5 mk.
41. *Jakku*, *Evald*, Kilpakosijat. 2-n. pila, 6 h. 6. painos. 5 mk.
45. *Veijon-Veikko*, Hetken lapsi. 3-n., 8 h. 5. painos. 4 mk.
46. *Jakku*, Suuria tuumia. 1-n. huvinäyt., 6 h. 4. painos. 6 mk.
51. *Tanner*, Noidan kosto. 3-n. huvinäyt., 11 h. 4. painos. 8 mk.
53. *Jakku*, *Evald*, Murtovaaralaiset. 3-n. kansann., 8 h. 5. p. 6 mk.
54. *Veijon-Veikko*, Kosimassa. 1-n. huvinäyt., 5 h. 4. p. 6 mk.
- * 72. *Wuori*, Naimiskauppa. 1-n. huvinäyt., 5 henk. 3. painos. 4 mk.
- * 73. *Wuori*, Seinä väliä. 1-n. huvinäyt., 4 henk. 3. painos. 4 mk.
80. *Tähtelä*, Mustalaisen kosto. 3-n. kansannäyt., 4 h. 4. pain. 5 mk.
105. *Vallinmäki*, Kylänkellot. 1-n. huvinäyt., 4 h. 4. painos. 6 mk.
106. *Mustamaa*, Salapolttajat. 3-n. kansann., 11 h. 3. painos. 7 mk.
109. *Aronen*, Mätäkuussa. 1-n. ilveily, 9 h. 3. painos. 5 mk.
110. *Salmelainen*, Porrassalmella. 1-n. kansannäyt., 8 h. 3. p. 3 mk.
117. *Akkanen*, Kun naiset pelkäävät. 1-n. huvinäyt., 7 h. 4. p. 5 mk.
121. *Santavuori*, Torpan tyttö. 2-n. kansannäyt., 7 h. 4. painos. 5 mk.
- * 126. *Wuori*, Kiusankappale. 1-näyt. ilveily, 3 henk. 2. painos. 4 mk.
127. *Heilala*, Tulisessa tuskassa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. p. 3 mk.
- * 128. *Alpi*, Käärme. 1-näyt. pila, 4 h. 2. painos. 4 mk.
131. *Ruoholampi*, Rakkauden vuoksi. 1-näyt., 6 h. 3. painos. 5 mk.
133. *Vuoritsalo*, Kun rouvat epäilevät. 3-n. huvin., 8 h. 3. p. 10 mk.
- * 134. *Lassila*, Kun lesket lempivät. 4-n. huvin., 8 h. 3. p. 4 mk.
147. *Akkanen*, Nikoteemuksen kosijat. 2-n. huvinäyt., 5 h. 3. p. 6 mk.
150. *Toivonen*, Vehkeitten loppu. 1-n. huvinäyt., 5 h. 3. p. 5 mk.
153. *Lassila*, Kun ruusut kukkivat. 3-n. huvin., 11 h. 3. p. 12 mk.
- * 154. *Wuori*, Ihmisten tähden. 3-näyt., 12 henk. 2. painos. 7 mk.
- * 157. *Alpi*, Kesävieraat. 2-n. huvinäyt., 7 h. 2. painos. 5 mk.
- * 161. *Alpi*, Työ ja rakkaus. 1-n. aatenäytelmä, 5 h. 2. painos. 4 mk.
- * 163. *Wuori*, Basilleja. 3-n. huvinäyt., 10 h. 2. painos. 7 mk.
- * 166. *Halme*, Uhri. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 9 mk.
171. *Kivi*, Koivulan kihlajaiset. 1-n. kansann., 10 h. 2. painos. 4 mk.
- * 173. *Halme*, Ennustus. 1-n. huvinäyt., 6 h. 3. painos. 6 mk.
- * 174. *Halme*, Naimisiin. 1-n. huvinäyt., 6 h. 3. painos. 6 mk.
175. *Veijola*, Nuori luotsi. 4-n. kansannäyt., 17 h. 3. p. 4 mk.
- * 177. *Halme*, Turma. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 8 mk.
- * 178. *Alpi*, Alma raukka. 1-näyt. ilveily, 4 h. 2. painos. 4 mk.
- * 179. *Larin-Kyösti*, Sällin selkkauksia. 1-n. huvin., 6 h. 3. painos. 5 mk.
- * 181. *Halme*, Kyöpelä. 1-näyt. huvinäyt., 8 h. 2. painos. 4 mk.
183. *Selja*, Lammas kaivossa. 1-n. huvinäyt., 4 h. 2. painos. 4 mk.
185. *Alpi*, Turkki tuleel. 1-n. huvinäyt., 5 h. 2. painos. 4 mk.
- * 190. *Halme*, Aamukellot. 1-n. yhteiskuntanäyt., 7 h. 2:50.
191. *Sarakorpi*, Kolmen Jussin naimahommat. 3-n. hn., 9 h. 4 mk.
193. *Luomanen*, Tätiäkeä. 1-näyt. pila, 6 h. 2. painos. 3 mk.
195. *Jääskeläinen*, Kun naiset miehistyvät. 1-n., 9 h. 2. painos. 3 mk.
196. *Voikoski*, Akkavalta. 1-n. huvinäyt., 5 h. 3. painos. 4 mk.
197. *Luomanen*, Lauvantai-ilta. 1-n. pila, 10 h. 2. painos. 5 mk.

TOIVOTTELÜJEN PÄIVÄNÄ

KAARLE HALME

on julkaissut:

NÄYTELMIÄ

<i>Purimossa</i> , 5-näyt., 3. painos.	<i>Korpi nukkuu</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Mestari Garp</i> , 1-n., 2. painos.	<i>Korpi herää</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Murtuneita</i> , 4-näyt., 5. painos.	<i>Korpi nousee</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Kosken tarina</i> (Herran ääni),
3-näyt., 2. painos.	<i>Korpi liikkuu</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Maattomat</i> , 3-näyt.	<i>Uhri</i> , 3-näyt., 3. painos.
<i>Kaksintaistelu</i> , 3-n., 2. painos.	<i>Turma</i> , 3-näyt., 3. painos.
<i>Häväistys</i> , 3-näyt.	<i>Aamukellot</i> , 1-näyt.
<i>Kuningas Teivas</i> , 4-n.	<i>Nainen sen tietää</i> , 3-näyt.
	<i>Kaksi lupasta</i> , 3-näyt.
	<i>Neidonryöstö</i> , 3-näyt.
-

HUVINÄYTELMIÄ

<i>Mallassaunalla</i> , 1-n., 2. painos.	<i>Jaakopin uni</i> , satiiri.
<i>Seikkailu jalkamatkalla</i> , 5-n.
laulunäyt., 3. painos.	<i>Naimisiin</i> , 1-näyt., 3. painos.
<i>Egyptin pimeys</i> , 3-n., 3. painos.	<i>Ennustus</i> , 1-näyt., 3. painos.
<i>Esa Pöllönkorpi</i> (Multaaatelia I), 3-näyt., 3. painos.	<i>Kyöveli</i> , 1-näyt., 2. painos.
<i>Pöllönkorven naamiaisyo</i> (Multaaatelia II), 3-n., 2. painos.	<i>Harjoitushetki Himppulassa</i> , 1-näyt. sankaripila, 2. painos.
<i>Maisteri Pöllönkorpi</i> (Multaaatelia III), 3-näyt.	<i>Onnen veräjä</i> , 3-n., 2. painos.
<i>Kirkkopatruuna</i> (M.-a.IV) 3-n.	<i>Leijona irrallaan</i> , 1-n.
	<i>Kilisevät kulkuset</i> , 1-n.
	<i>Onnen hyrrä</i> , 2-näyt.
	<i>Toivottelujen päivänä</i> , 2-n.
-

Seuranäyttämö-opas, 4. painos.

NÄYTELMÄSUOMENNOKSIA

- Gerhard Hauptmann, Kankurit*, 5-näyt. näytelmä.
August Strindberg, Kaarle XII, 5-näyt. näytelmä.
Gustaf af Geijerstam, Junula ja Tamula, 3-näyt. näytelmä.

ROMAANEJA

<i>Valkoinen hirvi.</i>	<i>Kyläraittien kuningas.</i>
<i>Silmukorven nuori Epra.</i>	
<i>Arkadia</i> , teatterimuistelmia.	

K A A R L E H A L M E

TOIVOTTELUJEN PÄIVÄNÄ

KAKSINÄYTÖKSINEN HUVINÄYTELMÄ

1931

ARVI A. KARISTO OSAKEYHTIÖ

*Esittämis- ja kääntämislupa pyydettyä tekijältä, os. Helsinki. —
Yhdysvalloissa ja Kanadassa on esittämislupa hankittava mr. Lau-
ri Lembergiltä, Duluth, Minn.*

*Copyrighted in U. S. A. 1931 by The Dramatists' League of Fin-
land. Printed in Finland by Arvi A. Karisto Oy., Hämeenlinna.*

H E N K I L Ö T :

LUUKAS, Iso-Korsun isäntä.

JAANA, emäntäpiika.

RIKU, renkipoika.

OHJEITA ESITTÄJILLE

LUUKAS on vakava ja harkitseva. Hidas ajatuksenjuoksu tekee kuitenkin huomattavaa tenää, mutta ei mitenkään ilmennä tyhmyyttä, eikä myöskään sellaista härkäpäisyyttä, joka estäisi sopeutumisen tapausten tilanteisiin. Vaikka hänen kiivastumisensa voi paisua varsin valtavaksi, on tässä paisutuksessa kuitenkin säilytettävä sellainen leppoisuuden sävy, että se pystyy lauhduttamaan suuttumuksen ja antamaan tilaa huumorintajulle, joka, luontaisen älyn merkinä, näyttää, — esim. kärejöömisajatuksesta luopumisessa — että hän voi huomata oman osuutensa naurettavuuden tapahtumien yhteydessä. Puhuu mietteläästi ja hitaasti. Ikä 38 v.

JAANA on luonteeltaan vilpitön, iloinen ja tasainen. Ikä 25 v.

RIKU on terhakka miehenalku. Rohkea-alotteinen ja sanavalmis. Esiintyy ja puhuu iloisesti, miellyttävästi ja välittömästi.

Yleensä on esiintyjien huolehdittava siitä, että tähän maalaiselämän kuvaukseen saadaan tarpeellinen rauhalli-

suus ja kotoisen keskustelun sävy. On tyyten kartettava levottomasti hyppelehtivää sanontaa. Sellainen voisi harhauttaa luulemaan, että näissä ihmisissä olisi hermostuneisuutta tai jonkinlaista nalkuttelemisen halua. Sellaisia luonteenpiirteitä ei heissä ole. Välittöminä sattuvat heidän sanansa hetkellisten mielialojen johdosta, merkiten näytelmän sisällön mukaan pientä erikoisuuden tuntua heidän mutkattomassa elämässään.

Kun tämä erikoisuus muuttuu sitten äkkiä yllättäväksi ja kolhaisevaksi tapahtumaksi, niin saattaa se J a a n a n tasaisuuden pelkoon ja hämmennykseen, mutta ei jouta-vaan hätiköimiseen.

L u u k a s tulee perinjuurin järkytetyksi, mutta raivos-tuminen ei pursua kuitenkaan silmittömänä, eikä upota harkitsevaa ajatusta, joka pilkistelee esiin ja pääsee lopulta selvyYTEEN siitä, että hän itse on oikeastaan aiheuttanut rettelön, ja että siinä on enemmän pilanpilkettä kuin vihan virikettä. Siihen Luukkaan luonteen kehittelyyn, mikä näytelmästä ilmenee, on esittäjän kiinnitettävä erikoista huomiota, sillä se antaa vivahteluissaan runsaan tilaisuuden laajaperäiseen ilmentämiserittelyyn eritoten luonteen hitaan ominaisuuden vuoksi. Jos tämä erittelytyö tehdään tunnollisesti, niin ei siitä ole seurauksena ainoastaan tämän tehtävän onnistuminen, vaan edistää se suuresti vastaista kehittymistä älyperäistä esitysmuotoa kohden.

R i k u l l e on kaikki pelkkää vaihteluniloa, seikkailuntuntua ja jännitystä. On poikamaisessa mielessään tärkeä tekijä kaikissa tilanteissa,

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

Iso-Korsun pirtti. Talvinen ehtoopuhde.

LUUKAS

keinutuolissa, kuorsahtelee

JAANA

tulee keittiöstä, kantaen astioita pöydälle

LUUKAS

Huh, huh! Huh, huh! Jaanako tuli — vai —?

JAANA

Minäpä tässä vain —

LUUKAS

Tuo lampputuikku on kuin kärpäsen silmä. Ei erota edes ihmistä ovensuuhun asti —

JAANA
naurahtaa

Eipä tietenkään, kun istuu selin ja vähän vielä torkkuileekin.

LUUKAS

Noo — en kai sentään mahtanut torkahtaa.

JAANA

Vai ei! Tuli muuten vain hirsii vedellyksi.

LUUKAS

Soo! Hm! Jaa, jaa! Nämä sunnuntaiehtoot ovat niin pitkäpiimäisiä — niin tyhjäntäyteisiä — oikeastaan — perin väsyttäviä. On raskaampaa kuin työ —

JAANA

Jos isännälle tulee nälkä siinä työssä, niin — tässä on ehtoollista pöydässä.

LUUKAS

No, no — mitä se Jaana — mikäs ehtoollisen aika nyt on?

JAANA

Eipä kylläkään vielä — mikään aika — mutta tässäpähan sitten on valmiina,

LUUKAS

Vai on — vai on! Sool! Kyllä ymmärrän. Se on sitten niinkuin merkki.

JAANA

Mikä merkki?

LUUKAS

Eikö tuo — tämä aikainen askarten päättäminen ole kuin merkinä siitä, että Jaana menee taas hömpöttelemään noihin naapurin tansseihin?

JAANA

Taasko menen? Johan siitä on viikko kulunut. Enhän ole ollut sitten viime pyhän.

LUUKAS

Et. Et ole. Mutta tuumitkohan, että pitäisi arki-iltoinkin —

JAANA

Enkä tuumi. Ei päähäniäkään pistäisi. Mutta sunnuntaiehtoo on erilainen kuin muut illat. Niinhän isännänkin mielestä.

LUUKAS

Kyllä — kyllä! Mutta —

JAANA

naureskelee

Tähän ei sovi mutat eikä mutkat. Istuisinko tässä tyhjäntoimittajana — pimeässä pirtissä?

LUUKAS

No, vietävä! Pimeässäkö? Mikset sytytä kat-
tolamppua? Pane palamaan!

JAANA

Seurakseniko — vai? Enköpähän silti olisi
yhtä yksin?

LUUKAS

Yksin? Soo! No — no, Rikukin tulee kohta
tallista silputtamasta — ja minä — äh, kuka
vietävä on kiepauttanut tämän keinutuolin näin
nurinkurisesti — mutta — saapa tämän kään-
netyksi —

kääntää tuolin

— noin — näin — eikä minun ole tässä pakko
hyönytellä. Vuoroteltuhan tässä on ennenkin
— näin sunnuntaisin. Jahka Riku tulee —

JAANA

Riku menee kyllä myöskin tansseihin,

LUUKAS

Soo! Vai menee! Soo, soo! Hm! Niin kai. Sinnehän lensitte viime pyhänäkin. Yksin sain kökötellä koko ehtoon.

JAANA

ottaa seinältä pienen peilin ja järjestelee tukkaansa
Siitpä isäntä sitten arvaa, että ihminen kaipa-
paa seuraa.

LUUKAS

Seuraa? No, vietävä! Tässäpä on istuttu jo kolmen talven illat —

JAANA

Ennen ei olekaan tässä metsäkylässä ollut jokapyhäisiä tansseja.

LUUKAS

Ei! Ei ole! Ja siinäpä juuri onkin se kiperyys, joka on sotkenut koko elämän täällä Korsulan kylässä. Tuon naapurin Tuomaan metsäkauppa sen on tällaiseksi värkännyt. Mikä pahanilman lintu sille lie kuiskutellutkin metsän myynnistä? Sen kimpussa nyt hääritään kuin markkinoilla ja — ja — joka sunnuntai sitä sitten tanssia touthutellaan. Niin tehdään! Hm! Meillä elellä

kitkutetaan kuin — kuin — en osaa sanoa — aivan kuin tämä ei olisikaan Iso-Korsu. Ja naapurissa hoijastetaan kuin — kuin — aivan kuin se ei olisikaan Vähä-Korsu. Näin karsoksi on elämä kääntynyt tällä maailman kolkalla.

JAANA

iloisesti ja reippaasti

Jos en olisi pelkkä piika-ihminen —

LUUKAS

Pelkkä? Et ole mikään pelkkä! Tiedäthän, että olet emäntäpiika —

JAANA

hauskasti

No, niin olen! Olen emäntä itselleni — ja piika sille emännälle. Mutta en minä siitä aikunut puhua. Tarkoitin vain sanoa, että minun järkeni mukaan olisi meiltäkin kyllä voitu myydä metsää.

LUUKAS

leveästi

Kyllä — ja hyvää — ja paljon! Mutta — enpä tuota — tuota —

JAANA

Ei mikään pahanilman lintu ole sattunut sitä kuiskuttelemaan.

LUUKAS

kuin masentuen

Ei ole — ei ole!

JAANA

No, sitähan yritin äsken selittää, että jos en olisi naisihminen, niin kyllä vain olisin sellaisen neuvon antanut.

LUUKAS

Noo — en sentään sentähden metsää myisi, että saisin hoijakkaseuraa. En — vaikka ikäni saisin tässä yksin istuskella.

JAANA

Onko pakko olla yksin? Menisi tuosta naimisiin! Ottaisi emännän, niin saisi puhdekumppanin.

LUUKAS

Äh! Lemmon vietävänkö tähän nyt tähän hätään saisi! Tämä rähkinähän tupsahti kuin pilvistä. En osannut varoa. Tuomashan löysi sen

metsänmyynnin ajatuksen kuin kaapin hyllyltä. Siitä syystä jouduin näin syrjään. Tien poskessa saan istua kuin pannaan pantu pannahinen. Ja — siksi toiseksi — eipähän — eipähän tuo Tuomaskaan ole vielä tuonut emäntää itselleen. Hakekoon nyt sieltä kaapinhyllyltä sitäkin! Kulkekoon edellä tässäkin, kun kerran ehti edelle niissä metsäkaupoissakin! Tuokoon muijan! Saa-pa nähdä minkälaisen löytää. Ei niitä näin kor-pimiehille niinkään rymssyssä tule nokan eteen. Ei! He, he, he, — katsellaanpa nyt — löytääkö yhtä ovelasti kuin löysi sen metsänostajan. Sen, se vietävä, löysi niin näppärästi — ettei — ettei sinne yhtyiöön ehkä enää mahtuisikaan tämän Iso-Korsun metsä. Mutta ne — he, he, he — ne vaimoihmiset eivät olekaan niin vain kaapin hyllyllä, vaikka Tuomas haeskelisikin —

JAANA

Eipä heitä tarvitse haeskella. Sinne tanssi-pirttiin niitä kyllä kertyy.

LUUKAS

Vai kertyy! Soo, soo! No — niinpä kai. Hm! Sinnehän sinäkin menet. Hm! Niin kai. Sinne kaikki. — Minä vain jään kuin tonttu —

JAANA

Voisihan isäntäkin tulla — vaikkapa vain vaihteen vuoksi — vaikkapa vain minua tanssittamaan.

LUUKAS

Häh? Minä? Vai tanssittamaan — vai! Olinpa sitten aikamoinen jatsijutsileiskuja! He, he, he! En eläissäni ole sen mallista askeltakaan ottanut. En! Turhan vuoksi en ole ikinä edes varvastanikaan kipristänyt. Vai — vai! Vai jatsijutsia relluttelemaan.

JAANA

Voisihan olla tanssimattakin ja katsella niitä emännänalkuja — kilpaa Tuomaan kanssa. Pianhan isäntä muuten unohtaa minkä näköisiä me olemme.

LUUKAS

Kuinka se unohtaminen kävisi?

JAANA

Siten vain, että me olemme sentään vallan toista maata tanssipermannolla kuin navetassa ja kaurariihellä ollessa.

LUUKAS

No, pentura! Tuossahan tuota nyt näen sinutkin —

JAANA

Pyh! Mitäs tämä? Tässähän vain istun ja suin tukkaani, kun satuin sammuttamaan valon kulmakamarista. Tämähän on arkea, tämä. Toista on tanssintahti ja kepeä jalannousu.

LUUKAS

Noo — ei se niin uutta ole. Olen tuota nähnyt. Viime syksynäkin näin karjamarkkinoilla senkinlaista jatsijutsutusta, etten iljennyt edes ovelta töllistellä.

JAANA

naureskellen

Enhän sellaisia osaakaan. Oikeita reiluhypyjä tarkoitin.

LUUKAS

Olen minä sellaisiakin hömpöttelijöitä nähnyt.

JAANA

Ette minua!

LUUKAS

No, en! En sinua! En ole meidän talon väestä nähnyt muita kuin Rikun ja — ja tuon meidän voutimiehen tapaisen, joka löntystää vaikka sundenvirstojen takaa hakemaan tanssipaiikkoja. Suin päin lähti äskenkin heti päivällispöydästä tuonne naapuriin —

JAANA

välinpitämättömästi

En minä miehiä tarkoittanut.

LUUKAS

Hm! Jaa! Niin! Etpä kai. Noh! Sinua en ole nähnyt — enkä tuota — tuota Lehtimaan Maijaakaan — sehän kuuluu kuin talonväkeen — kun asumus on tuossa —

JAANA

Maijassapa olisikin kyllä näkemistä, kun hän kieppuu Tuomaan parina. On siinä aika sopiva pari muutenkin — eikä vain tanssipermannolla! Eikä se hukkaan taida palaakaan — se Tuomaan silmä. —

LUUKAS

Häh? Tuomaanko? Ettäkö —? — Kas, tuota

vietävää! Olisiko se Tuomas jo sinnekin ehtinyt?

JAANA

ihmetellen

Olisiko siinäkin — ajanut — meidän Luukas-isännän ohi?

LUUKAS

ilman ajatusta

Ee — ei! Mitäpä se!

kuin heräten

Eikös se — se? Eikös vain? Siinäpä sitä ollaan! Sehän on kuin nakutettu! Maijahan saa kymmenentuhatta perintöä. Niin saa! Eikös se juutas — se iskariootti ole sitäkin haistanut! Siinäpä on aika poika! Kyntää kuin sika vakoa — ja kyntää vaikka poikki polun mun nokkani edessä.

JAANA

kummastellen

Polunko poikki? Minkä polun? Onko — onko meidän Luukas-isäntä sitten tehnyt polun tuohon Lehtimaahan — Maijan noutamiseksi —

LUUKAS

Äh! Pentura! En mitään polkua ole tallan-

nut. En mitään! En ole hoksannut Maijaa edes ajatellakaan. Mutta nythän se työntyi pääkoppaan kuin naskali — ja — ja onhar se polku mun nokkani edessä, kun Lehtimaa on meidän maalla — tuossa ihan käden ulottuvilla. — Vai se — se Tuomaskuona — vietävä — senkin syötävä —!

JAANA

Mitä motkottelemista tässä nyt on? Miksei Tuomas saisi katsella ja tanssittaa Lehtimaan Maijaa?

LUUKAS

Saisi — saisi! Mitä tekemistä hänellä on täällä meillä? Kuuluuhan Lehtimaa kuin taloon — ja Maija kuin omaan väkeen.

JAANA

leikkisesti

Vastako nyt hoksaatte, ettei Maija olekaan enää mikään pikkutyttö?

LUUKAS

leppoisan harmistuneena

No, mistä sen sitten olisin aikaisemmin hoksannut? Mistä lemmosta? Kakaran kirjoissahan

tuo on aina kulkenut! Ja kukapa oman talon väkeä huomaisi — kasvaako — tai on kasvamatta. — Mutta — nyt, kun sanot, että tuota letukkaa tirkistellään — niin — niin hyppäsihän se — ei se Maija, vaan ne Tuomaan tuumat — ne hypähtivät kuin poukkalaudalta — ja pudota jysähtivät mun pääkoppaani. — Se on aikamoinen ajatuksen möhkäle!

JAANA

Mikä?

LUUKAS

No, hei — se, että Tuomas kurkkailee ja kieputtelee Iso-Korsun naisia. Sellainen ajatushan on kuin tilsa kaviossa.

JAANA

Iso-Korsun naisiako? Eikö meitä saisi tanssittella? Eikö minuakaan?

LUUKAS

Sinuako? Hm! Jaa — tuota — tuota — hm — noh — se on vähän eri asia. Näes! Eihän sinulla ole kymmentätuhatta — syöttinä. Kai sinä saat Tuomaan puolesta pysyä meillä vaikka iankaikkisesti.

JAANA
veikeästi

Kukapa sen niin tarkasti tietää! Nykyisin kuuluu taito ja kyky olevan paremmassa kursosissa kuin ilman saadut lanttiläjät.

LUUKAS

On kyllä! On vissisti. Ei sen puolesta! Ei meiläkään ole äitini jälkeen ollut koskaan sellaista kotoihmistä kuin sinä, ja — ja hyvä ihminen on aina enemmän kuin raha. Se on selvä! Mutta se Maija on myöskin hyvä ihminen —

JAANA
ilakoiden

No, sittenhän se Tuomas kieputtelee ja kurkkailee pelkkiä hyviä ihmisiä!

LUUKAS

Kieputelkoon — mutta älköön kurkkailko! Älköönpäs! Antakoon vain minun väkeni olla! Saa muuten nähdä että — että — että —

JAANA
nousee ja asettaa peilin seinälle
Mitä sitten?

LUUKAS

Hm! Jaa! Enpä tuota nyt näin äkkiä osaa sanoa. Täähän tuli niin ryöpyllä, mutta — jahka selvittelen. Olkoon Tuomas siihen mennessä siipään myöten! Sen sanon!

JAANA

järjestelee lähtöään

Vähät kai Tuomas välittää muiden ajatuksista ja sanoista. Ilakoi vain oman päänsä mukaan. Sopiipa tulla katsomaan, kuinka pyörittelee Maijaa ja minua — vuoronperään. Sopiipa tulla!

LUUKAS

Jaa — että —? Hm! Jaa, jaa! Olisihan se aika näpsää näin pyhäehtoon ratoksi. Mutta — mutta — eihän sitä naapuriin — noin vain — ilman tähdellistä asiaa. Ne välit kun ovat — noin — ovat kylmillään — ovat prikulleen niinkuin vanha tapa vaatii — näin naapurien kesken. Mutta sen sanon sulle evääksi, ettei Vähä-Korsun emäntää ole meillä ruokittu. Ei meillä eikä meidän vainionkupeessa.

JAANA

nauraa ilakoivasti

Eipä tuota tiedä. Kai sentään jommassakum-

massa. Tarjollapa tuolla keikumme. Valitkoon Tuomas! On siellä valinnan varaa.

LUUKAS

Kai, kai! Mutta älä siitä noin veikeile! Ei kai siellä sentään ole monia niin koreita kuin Maija ja sinä.

JAANA

Kylläpä vain! Rumia ei meidän kylässä ole ollenkaan.

LUUKAS

omissa ajatuksissaan

Kaikki hyvähän nyt sinne! Metsäkaupat ja muut — muutkin. Kylläpä Vähä-Korsuun sitä mannaa nyt kiikutetaan — oikein läjäpäissä. Olenpa joutunut perin huonolle puolelle. Istun tässä kuin takareen pankolla. Yksin saan jäädä tyhjään pirttiin. Jaa, jaa! Onpa tullut kuoppaiseksi tämä elämän polku.

JAANA

Kyllä tuleva emäntä sen tasoittelee.

LUUKAS

Joko lähdet?

JAANA

Jopa hyvinkin. Hyvästi vain!
menee ulos

LUUKAS

Hyvästi vain — ja siinä sitä sitten ollaan. Hm! Jaah! Jaa, jaa! Sinne meni. Ja menee kai jokaisena sunnuntaina — niin kauan kuin tukkilaisten jatsijutsia tuolla naapurissa hölkötetään. Ennenhän tuo pysyi puhdekumppanina, mutta — niin, noh — nuorihan se on — on se — ja vietävän vilkas se on — ja kätevä — ja talonpidossa veraton. Lehmät ovat kuin hirviä ja lypsävät, että kohina kuuluu — ja — äh! —

nousee ja menee peräpenkille istumaan

Kylläpä se mieli nyt mustana mököttelee, kun ei edes tupakkaa muista.

ahtaa piippuaan

No niin! Mikäs tässä! Istuskeleepa sitä näinkin, vaikka jättävät — ja Jaanakin jätti — niin — tuota — tuota — siitä Jaanasta puikahti kerran sisuksiini sellainen tuuma, että — äh! — eihän se nyt niin tuumakaan ollut — mutta sellainen pikkuruinen ajatuksen siru ampui kerran ihan keskelle päävärkkiä — ja sanoi, että —

sytyttää piipun

— että — sen tuonastako siinä töllistelet — nai tuo Jaana! Hm! Kyllähän se niin sanoi, mutta taisi olla sellainen turha viite, kun niin äkkiä pöllähti kalloon — ja — niin — sokea se ainakin oli, koska ei nähnyt, että Lehtimaan Maijakin oli olemassa — ja Maijalla kymmenen tuhatta. Äh! Pentura! Kuka lempo olisi uskonut, että tuohon meidän vainionkupeeseen olisi kasvanut naitava tyttö. Eipäs vain! Eipäs tuo ajatuksenkippara kertaakaan osunut Lehtimaan veräjältä kulkemaan! Ei kertaakaan. Hyh, senkin vietävä! Etana on sellainen ajatus. Ihanhan se panee mielen möyryämään, kun ajattelee Tuomasta. Sen ajatus ei madellut. Se hyppäsi kuin ilves veräjän yli ja — ja — ai, ai, kuinka kismittää tämä etanamaisuuteni — ai, ai — ehtiiköhän se juutas tässäkin minun edelleni? Nyt olisi häärittävä sulavasti — äh! — mitä hyötyä siitä häärimisestä — ei mitään! Olisi saatava oikean ajatuksen häntä käsiin — ja — ja isketävä oikein karhun kämmenellä — oikein isketävä!

lyö kämmentä pöytään

Noin — noin — noin!

RIKU

tulee ulkoa

Hei, hei! Mikä läiske täällä käy? — Luulin jo, että jokin mörkö täällä pirtin hämärässä ähisee ja tappelee. Mutta sepä näkyynkin olevan itse isäntä, Iso-Korsun Luukasa.

LUUKAS

ärähtää

Älä nimittele vanhempia ihmisiä!

RIKU

Minäkö? Enhän minä. Kaikkihan niin sanovat. Ja ainahan isäntä on hymähdellyt, kun naapuria sanotaan Tuomaskuonaksi. Luulin pistäväni ilonkipinän tuohon puhkumiseen. Minäkin saan aina korean mielen, kun minua sanotaan Takkuriksi. Ei kukaan sano Rikuksi. Ei muut kuin Jaana. Ensin sanottiin mua Rikkuriksi, mutta sitten se muuttui itsestään Takkuriksi — enkä minä osaa ymmärtää, mikä meininki siinä on.

LUUKAS

Se siinä on — että olet vikuri kuin takkurivarsa,

RIKU

naureskelee ja hakee jotakin vaatenaulakosta

Ai! Ja minä kun luulin, että sillä oli jotakin tekemistä takkiaisen kanssa, kun — kun olen työssä kuin takkiainen.

LUUKAS

Jopa!

RIKU

Niin, niin! Vissisti! Mutta nyt kyllä haen takkiani — ähs! — perr —

LUUKAS

Älä kiroile! Meillä ei kirotta!

RIKU

Tiedän sen — mutta perrrmannolle putosi sittenkin. Täällä on pimeä kuin säkissä.

LUUKAS

Sytytä kattolamppu!

RIKU

Löysinpä tuon pyhänutun jo käsimyötenkin.

LUUKAS

Joko silputit ja loimitit hevoset?

RIKU

Jo. Soppa on edessä ja sortuukit selässä. Höys-
tämässä käyn, kun palaan tansseista.

LUUKAS

Minä kyllä käyn.

RIKU

Se on reilua! Helli —

LUUKAS

ankarasti

Noh!

RIKU

painokkaasti

Hellästi on hevosia kohdeltava. Kodan muuri-
padassa pysyy vesi kyllä lämpöisenä. Silppu voi
jäätystä.

LUUKAS

Kyllä käyn.

RIKU

Miksei isäntäkin tule sinne paremmalle Kor-
sulle? Siellä on niin vietävän lystiä.

LUUKAS

Älä löpise! Mikä siellä niin vietävää on? Häh?

RIKU

No, jymy ja jytinä! Peli ja pärpätys! On siinä hötäkkää. Jos isäntä vain näkisi sen tohinan, niin kyllä varpaita kutkuttaisi.

LUUKAS

Ole vaiti! En ole tottunut honkkeloimaan.

RIKU

Pitää tottua huikentelemaan. Ei vakavuus ole terveellistä muussa kuin nukkumisessa.

LUUKAS

Ei tässä iässä enää opetella. Työläs on vanha konkariksi.

RIKU

Vanha? Vastahan isäntä äskettäin sanoi, ettei ole vielä sataakaan vuotta.

LUUKAS

He, he, he! Enhän toki puoltakaan. Mutta eihän tää niin sanottavasti ikäänkään kuulu. En ole oppinut konkottelemaan.

RIKU

Täytyy opetella! Muuten jää takapajulle. Kyllä minä opetan, jos niikseen on.

LUUKAS

Äh! He, he, he! Sinäkö muka! Ole nyt! Mitä sinä osaisit? Sitä jatsijutsiako?

RIKU

Niks, mamma! Sehän on vain löylynlyömien hivutusta. Eikä metsäjullitkaan sellaista osaa. Minä opetan oikeata polkettaa ja jenkkuraa.

LUUKAS

Älä nyt! Luuletko, että saisit oppimaan —?

RIKU

No, vissisti — vaikka meidän kailun valakan, jos sillä ei olisi kihtiä lonkassa.

LUUKAS

Oikeinko luulet, että voisin mennä ihmisten sekaan sätkimään?

RIKU

No, vaikka kansanjuhlaan — ja vaikka niinkin hyvien pariksi kuin Jaanan ja Maijan.

LUUKAS

Soo, soo! Hm! Jaa, että — noin — että Maijankin?

RIKU

Vaikka kymmenen Maijan!

LUUKAS

Äh! Tuota — kas, kun muistin tässä — noin — noin — kurkistapa portailta — olisi vähän asiaa Lehtimaahan — kurkistapa, näkyykö sieltä valoa!

RIKU

Ei tuikkuakaan! Jo tullessa näin, että oli pimeätä.

LUUKAS

Soo, soo! No, ei sitten — ei sitten! — Äh! Tuota —. Mitä jorinaa piditkään äsken siitä polketasta? Opettaako lupasit — vai?

RIKU

Lupasin kyllä, mutta taito on kallista. Se maksaa.

LUUKAS

Kas, kas, rökästä, kas! — No, paljonko? Kysyn vain siksi, että — tuota — jos pilkanpäin vähän kokeilisi — noin vain kurinpäin.

RIKU

Ei nurinpäin eikä kurinpäin! Kirkas meininki tai ei ollenkaan! Niinhän isäntä on ennen sanonut.

LUUKAS

Niinpä niin — kyllä, kyllä — ken leikkiin menee, se leikin kestäköön! — No, paljonko?

RIKU

Talviset tupakat.

LUUKAS

No, no! — Noo — kaipa ne —

RIKU

Ja ryyppy viinaa kerralta.

LUUKAS

Mitä sinä puhut? Senkin rakkari! Ryyppäätkö sinä viinaa?

RIKU

Enhän toki, mutta minä myyn sen ryyppyn siten isännälle ja saan siitä viiskolmatta penniä. Kauppa se elättää, eikä kalavesi!

nauraa makeasti

LUUKAS

Mutta, kun viinaa ei ole olemassakaan.

RIKU

Ei tee mitään, kun vain on suutarinmarkkoja.

LUUKAS

No, mitä se sanarumilus sitten tekee siinä sotkemassa?

RIKU

Totta kai. Siten käy homma niinkuin kavrien kesken. Pikkupojathan vain tyytyvät viiskolmatta-pennisiin. En minä. Mutta — minkä sille voin, jos isäntä on kitupiikki eikä anna enempää kuin yhden ryypyn.

LUUKAS

Yhyy! Sinä jo vaaniskelet useampia. He, he, he! Luulenpa melkein, että rupean kasvattamaan sinusta kauppiasta tänne korven kulmalle. Mutta — se sikseen! Noh! Minä suostun tuohon palkkaukseen. Mutta — jos et saa minua oppimaan, niin saat selkääsi — tiedä se!

RIKU

Hui, hai! Ei tule mitään siitä jutusta! Se on niksia!

LUUKAS

Älä tuossa niksuttele! Se on jullimaista. Jos sinä rupeat meillä hullikaania niksuttelemaan, niin pian minä naksautan sinua. Äläkä rupea kanssani konstailemaan, jos et saa oppimaan. Tukkapöllyä saat — kun sanon —

RIKU

Silloin minäkin sanon tanssihirtissä kaikkien kuullen, että Luukasalla on sahapukin koivet ja päässin pää.

LUUKAS

naurahtaa vastenmielisesti

He, he! En ole hoksannutkaan, että sinusta on paisunut noin suulas velmu. Puhuthan vallan maailmanjussien kieltä. No, no! Se on juttu erikseen. Siitä otetaan pohti sitten myöhemmin. Ei sotketa tähän — eikä ruveta nyt riitoja rakentelemaan. Näes! Sinun pitää vaieta — jos en oppisikaan. Puhutaan vain niinkuin — niin — kuin ei olisi yritettykään.

RIKU

naureskelee

Eiköhän lie selvintä, ettei puhuta mitään.

LUUKAS

Niin, niin! Sitä tarkoitin. Ei tikahdetakaan. Mutta — kuules — opinkohan laskiaiseksi — siihen on viikonverta — silloin on aina naapurissa tanssit, vaikkei muulloin olisikaan. Silloin on osattava, jos koskaan.

RIKU

toimekkaasti

On sitten alettava heti. Aletaanko?

LUUKAS

Äh! Pentura! Viekkottelet minut tällaiseen — vietävänmoiseen peliin — mutta — noh! — sovittu, mikä sovittu!

RIKU

miesmäisesti

No, selvä on! Alamme heti. Minä vain ensin täytän tyhjän massini tuosta isännän kartuusi-laatikosta.

tekee kuin sanookin

LUUKAS

Vai — vai — mutta oikeastaan — sinä et saisi tupakoida ollenkaan.

RIKU

levollisesti

Onko parempi, että poltan salaa nurkissa — ja jätän vahingonvalkean jälkeeni? Ja siksi toiseksi — kaikki sitoumukset säntilleen — ja siksi kolmanneksi — jos en tupakoi, niin ei isäntäkään laskiaisena kieputtele Jaanoja enemmän kuin Maijojakaan. Ja nyt — vieterit kantapäihin! Ylös penkiltä!

rallattaa

Tuli, tuli, tutta, tuli, tuli, tutta,
tuli, tuli, tuli, tuli, tuttattaa!

TOINEN NÄYTÖS

Samassa paikassa laskiaisiltana

JAANA

tullessaan ulko-ovesta

Tule nyt, Riku, sisään! Tule seurakseni! Sitä vartenhan pyysin sinut mukaani sieltä tanssin mylläkästä. Tule nyt! Minä sytytän lampun.
sytyttää lampun

RIKU

tulee sisään

Kylläpä sitä topakkaa Jaana-riepua nyt jänistää. Puhekin on pelkkää siirappia. Aioin vain ensin käväistä tallissa.

JAANA

Käy sitten, kun ensin nähdään, mitä tästä tulee. Näin, että se kipusi vesitiinusta siellä jäällä.

Musta varjo liukui laidan yli. Voi, voi, tällaista laskiaista! Voi, sentään, voi!

RIKU

naureskelee ja heittäytyy rennosti keinutuoliin

No, oli siinä räiskettä ja rytäkkää! Mutta se oli vain ääntä, se Luukkaan mylvinä — ei villoja. Kaikki kävi silkinhienosti! Noin vain — ilmassa leijasi Luukas vesitiinuun — ja sitten — hoi roikinaa — tiinu kuormineen liukasta rantatörmän ahdetta jälle. Se vasta oli oikeata laskiaisvauhtia! Vahinko, etten ehtinyt vantiksille.

JAANA

Voi, niitä julmettuneita mustalaisia! Olikohan tiinu edes tyhjä vedestä?

RIKU

Oli se — mutta hirvittävän jäinen. Painonsa pakosta se hujelsikin niin kiljuvaa vauhtia.

JAANA

Sen näin — ja ajattelin, että mäsäksi menee. Mutta — etkö sinäkin nähnyt, että jokin kömpi sieltä tiinusta —

RIKU

Jokin se kai oli — ja se jokin oli meidän Luukas, se! Olipa, onneksi, siksi viisas, ettei palannut tanssipirttiin selkäsaunalle.

JAANA

Mutta mitä tihuja Luukas sitten teki, kun häntä näin kohdeltiin?

RIKU

ihmetellen

Etkö sitä tiedä?

JAANA

Olin sillä haavaa joutunut väkijoukon selän taakse, eikä sieltä nähnyt. Mellakkaa ja melua vain kuulin. Tunkeuduin lopulta pihalle, mutta siellä näin vain nauravan miesjoukon — ja järvelle kiitävän vesitiinun — jossa seisoi mies ja piteli laidoista kiinni. Ymmärsin, että se oli meidän isäntä, kun joku sanoi, että siinä Luukasa toivottelee pitkiä pellavia talonsa pelloille. Silloin näin sinut ja —

RIKU

valitellen

Niin näit — en älynnyt, että rupeisit minua raahaamaan kotiin —

JAANA
riuskasti

Niin vain tein. Ja nyt sinun on sanottava, mitä on tapahtunut! Minkätähden Luukasta niin rääkättiin?

RIKU
naureskellen

Kai kiivas näitä saa, sanoi pässi, kun seinää puski. Oma syynsä. Miksi rupesi silmittömästi konkaroimaan? Eihän se enää ollut tanssimista. Hyppi kuin hullu huhmaressa.

JAANA

Älä nyt! Sepä ihme! Minun kanssani tanssi oikein siivosti — ei pahasti sekaantunut askeleis-sakaan.

RIKU

Se taitamisen ilo kai nousi sitten päähän. Ei pysynyt enää aisoissa, kun sai Maijan kainaloonsa. Rupesi leiskumaan kuin talvitakusta vapautunut sänkiäismullikka —

JAANA

Kuinka sinä puhut hyvästä miehestä ja isännästäsi!

RIKU

nyrpeästi

En puhu, jos et kysele. Siellä pirtissä niin sanottiin.

JAANA

No, no! Puhu nyt mitä näit!

RIKU

Näinhän minä, että hän töksähteli kaikkeen mikä tielle sattui. Sanottiinkin, että niinhän se kulkee kuin unka — korot polkevat varpaita ja kyynärpää tönii, mihin sattuu. Niin äristiin.

JAANA

Kuulin minäkin jonkun sanovan, että sinähän konkotat kuin markkinakoni — kuulin jonkin kirkaisun ja kirouksenkin — mutta en aavistanut, että ne Luukasta tarkoittivat.

RIKU

Juuri jetsulleen häntä — ja metakka paisui yhä. Mutta Luukas ei kuullut mitään. Polki vain permantoa ja kynti vakoa tanssiväkeen kuin villi härkä. Ei, ei! Härkä ei ole minun. Se on niiden toisten vasikka.

JAANA

Mille sitten, kesken kaiken, niin remakasti ja pilkkallisesti naurettiin?

RIKU

innostuu

Tuli tielle toinen härkä. Oikea jäärä. Pirtin uuni ei mennytkään lakoon, vaan toppasi niin tykkänään, että tanssipari oli keikahtaa muurin nurkkaan. Näin, että Maija jo kimmastui. Rimpuili irti, mutta Luukas ei hellittänyt. Kiristi vain käsivarttaan yhä tiukemmalle. Rellutteli, että hiki virtasi — ja hihkasikin jo pari kertaa. Mutta silloin pirtti hiljeni. Tuomas astui Luukkaan tielle — ja samalla tarttuivat monen miehen rautaiset kourat tansmestariin. Maija pääsi irti ja huusi hengästyneenä, että siinäpä on hevoskaviainen kolho mieheksi — ei älliä enempää kuin päättömällä kanalla. Heittäkää pellolle se riiviö!

JAANA

Sen kuulin. Se oli kamalaa puhetta naisen suusta. Silloin juuri rupesin tunkeutumaan ulospäin, mutta en vielääkään nähnyt —

RIKU

Eipä siinä suurtakaan näkemistä ollut. Pieni heilahdus vain — ja Luukas oli pihalla. Vasta siellä älysi ruveta meluamaan. Mutta siitäkös olisi välitetty — koetettiin vain keksiä, mihin mies pantaisiin. Äkkiä huusi joku, että — vesi-tiinuun mäkeä laskemaan ja toivotteluja huutelemaan! Siitä rupesi Luukas ihan pärskymään ja purskumaan ja sanoi, että — jos ette päästä irti, niin rupean tappelemaan. Mutta sille miehet vain nauroivat — nostivat Luukkaan tiinuun ja työnsivät reen luisumaan.

JAANA

Voi, toki! Voi, tätä hirveätä laskiaista! Voi, sentään! Luukas mahtaa nyt olla kamalan julmistunut. Pelkään niin kauheasti hänen tuloaan.

RIKU

Tehdään temppu! Annetaan hänen pauhata kiukkupussinsa tyhjäksi kuuroille seinille! Jaana voi mennä kamariinsa ja minä livahdan talliin silppuja höystämään. Tullaan sitten vähin äänin ehtoollista haukkaamaan — aivan muina miehinä.

JAANA

Hyvä olisi, jos hän saisi lauhtumisaikaa. Eihän Luukas ole häijyysuinen, vaikka kimmastunutkin olisi. Tavallisesti hän leppyä hyvin nopeasti.

RIKU

nousee

Onhan se hyvänahkainen mies, mutta — varmuuden vuoksi — painutaan sentään lipettiin. Pianhan se tänne — sieltä Vähä-Korsun avannolta —

JAANA

Mennään heti, niin ei aavistakaan meidän olevan kotosalla! Sammutan vielä tuon lampputuikunkin —

RIKU

Älä! Voi, voi, sitä muijaväen järkiriepua! On ehkä jo nähnyt valon. Minä livistän kuin hiiri kissan tieltä.

JAANA

Palaa kuitenkin pian! On sinusta seuraa — vaikkei apuakaan.

RIKU

Ohoh! Minä olen kuin punainen tilkku. Voin kääntää sonnin sarvet, mihin haluan.

livahtaa ulos

JAANA

Voi, tätä laskiaista! Voi, tätä hyvien toivotusten päivää! Voi!

menee keittiöön

LUUKAS

tulee ulkoa hetken kuluttua, liikkuu hitaasti, mutta mieli on kuohuksissa

Huh, huh! — Huh, sanon minä! Terveisiä saunasta! Niin juuri! Äh! Sauna pakkasessa ja jäisessä vesitiinussa — se oli. Kuulitteko? Terveisiä saunasta! Äh! Eikö kajahda honkaiset seinät — Häh?!

astuu hitaasti pöydän luo

Tekisipä mieli päräytellä sellaisia ärräpäitä, että multapenkit lelluisivat ja permantopalkit karsoiksi kimpoisivat. Niin juuri! Ärräpäitä! Rrrr! Sellaisia sarvijurrikkaita, että seinät lenkoselleen loksahtaisivat. Juuri sellaisia! Niin tekisi mieli! Tekisi!!! — — Mutta — mutta — eipäs!

Eipäs!!! Eipäs pirauteellakaan paholaisen poikasia leukaperistä! Ei!

ärjäisee ja polkee jalkaa

Ei!! Sanon minä. Tämä onkin Iso-Korsun pirtti, tämä! Ja Iso-Korsun pirtissä on sellainen tapa, ettei täällä ärräpäät lentele seinästä seinään. Ei! Tämä on sellainen pirtti, että täällä on puhuttava rauhan kieltä. Muuten pihalle! Niskavilloista kiinni — ja pihalle! — Äh! Onko täällä ketään? Häh? — Noh, eipä väliä! Istahdanpa omalle penkilleni —

menee penkille istumaan

— noin — näin! Ja lyön kämmeneni omaan pöytäni — noin — näin! Ja sanon vaikka tyhjille seinille, että koirien kirkonmeno mulle annettiin sieltä jatsijutsien pirttilääppänästä. Meiltä ajetaan vain kiroisuiset räysät räystään alle — mutta ei hyvässävyistä naapuria! Ei koskaan! Ja minut pantiin miesjoukon kourapihteihin — ja retuutettiin — ja sullottiin tiinuun — ja potkaistiin kiljuvaan kitaan — mäkeä alas. Niin tekivät räävittömät! Ja miksi? Se käy yli ymmärryksen. Miksi mulle näin tehtiin? Minähän vain kiepuin polkettaa Maijan kanssa. En muuta tehnyt. Siinä kiepuin — ja onnen humina soitteli korvissani.

He, he! Maija nyki kättä niin tuttavallisesti, että ihan hemasi sydänkuopassa. Oli niin mukavaa, että mieli iloa pursui ja suu tuppasi hirnahtelemaan. Tuntui kuin meillä olisi ollut jotakin yhteistä — jotakin salaista Maijan kanssa — sellaista, jota muut eivät älynneet. Tunsin sen elävästi — tunsin kädessäni — käsivarressani ja olkapäässäni. Se vasta oli iloa! Se kiersi minut kuin tuulispää ja pyrki pyörryttämään. — Ai, ai, kuinka hellästi se Maija nyppi ja nipisteli. Vähältä piti, etten jo pamauttanut — että — suoraa päätä nyt kuulutuksiin ja vihille — ja meille emännäksi. — Mutta silloin — juuri silloin se hirmuinen romahdus tuli! Luulin, että pirtti heilahti ja katto putosi. Niin se rytäkkä alkoi.

JAANA

tulee hiljaa ja ryhtyy sytyttelemään kattolamppua

LUUKAS

ei huomaa, jatkaa juttuaan

Ja se on ikuinen sotku ja järjen pimennys. Onko kunnian mies milloinkaan tällaisessa häpeänkelkassa istunut? Ymmärtääkö tätä yksikään ristinsielu? Pää menee mäsäksi, kun tätä asiaa ajattelee — ja sydän sylyksi pakahtuu.

painaa otsan nyrkkiin

Eikä tässä talossa taida olla ainuttakaan elävää, jolle voisi purkaa läkähtyvän sisunsa. Tällaisen tulipunaisen sisun — tällaisen —

lyö kämmentä pöytään

— tällaisen — tällaisen —

huomaa Jaanan

Noh! Siinähan on Jaana! Vihdoinkin ilmestyy joku — kun ensin kämmenensä mäsäksi mätiköi.

JAANA

Ei pidä mätiköidä syytöntä kämmentä syyttömään pöytään.

LUUKAS

Se selvittää pökertynyttä päätä ja rauhoittaa myllertäviä sisuksia! Etkö tiedä, mitä mulle äsken tehtiin tuolla jatsijutsilassa?

JAANA

Näinhän minä.

LUUKAS

Mitä näit?

JAANA

Näin, mitä tapahtui pihalla. — Sellaisia mustalaisia — paholaisia!

LUUKAS

Nii-in! — Istu nyt tuossa keinutuolissa — et-
tes karkaa —! Noh? Mitä tapahtui pihalla?

JAANA

Niin kantoivat Luukasta kuin sianraatoa ja —
ja tiinuun heittivät.

LUUKAS

Oikein näit! Niin juuri tekivät — ryökäleet!
Mutta miksi? Siinä kysymys! On kuin vuoren-
möhkäle ajatuksen ovella. Ei siirry, eikä laske
läpi. Miksi hyökkäsi sata miestä yhden kimppuun?
Ymmärrätkö sitä? Häh?

JAANA

on varovaisesti istahtanut keinutuolin syrjälle
Eihän niitä ollut kuin neljä!

LUUKAS

äkämystyen

Neljä? Mitä nyt höpsöttelet! Neljä sellaista
rökästä ei pysty tekemään minulle mitään! Kuu-
letko? Kai sen käsität! Ei mitään! Pysy totuu-
dessa!

JAANA

No, en valehtele, vaikka valalle pantaisiin. Enempää ei ollut. Tunsinkin ne. Naljalan Kusti ja Kiperän Konsta ja Silkan Epra ja Jyrän Kalle.

LUUKAS

lyö pöytäään

Ole vaiti! Sekoitathan järkeni — pöpöröksi sotket. Entä sitten — jos olisikin ollut vain neljäkymmentä miestä! On sitä siinäkin yhden osaksi. Mutta asiaan se ei vaikuta — eikä niiden luku kuulu tähän. Tähän kuuluu vain se ikuinen kysymys — miksi? Se kuuluu tähän! Miksi hyökäsi tuo mieslauma kimppuuni kuin paarmaparvi? Jos siihen voit vastata, niin tiedät jotakin — tai olet minua viisaampi. Mitä pahaa olin tehnyt?

JAANA

Sitä kai pitivät pahana, että Luukas sattui vahingossa astumaan jonkun varpaille.

LUUKAS

Vahingossa varpaille? Mitä? Äh! He, he, he! Älä siinä yhtään varvastele! Ei sentähden miestä hangelle heitetä.

JAANA

miettien

Niin — ehkä ei — ei kai — todellakaan. Eihän sellaista voi uskoa, kun vielä tiinuunkin pännivät.

LUUKAS

Tiinuun ja tiinuun! Mitä sinne tiinuun hyppelet? Vaikka tynnyriin — niin se on sivuasialla! Eihän se kuulu tähän — eikä mihinkään! Ymmärrätkö? Tiinut ja tynnyrit kuuluvat vasta jälkihäntään! Ei pääasiaan!

JAANA

levottomana

Mikä sitten kuuluu pääasiaan?

LUUKAS

No, voi viävä, sun järkeäs! Ajattelehan nyt! Minut kämpataan nurin niskoin ihan tanssin keskestä. Siinä on se ydin ja kysymyksen möhkäle ja pääasia — ja siihen kuuluu polketta ja Maija ja minä. Paina ne mieleesi ja vastaa, jos osaat! Miksi minä en saanut tanssia Maijan kanssa? — Häh?

JAANA

ajatus kirkastuu

No, nyt se mulle selvenee — se ydin.

LUUKAS

No?

JAANA

Joku ei siitä pitänyt.

LUUKAS

Äh! Joku — ja joku! Sotket taas! Mitä sillä jollakulla on tässä tekemistä? Jos minä halusin polkata — ja Maija halusi —

JAANA

Entä — jos Maija ei halunnutkaan — ja — entä jos Tuomaskaan ei halunnut? Entä jos Luukas yritti tunkeutua puun ja kuoren väliin?

LUUKAS

vaikenee hetkeksi hämmentyneenä

Älä nyt! Älä totisesti! — Kolhasitpa kuin kurikalla noita ajatuksen nystyröitä. Olinpa unoh-
tanut, että kerran puhuit — viittailit Tuomaaseen
ja Maijaan —

JAANA

Ehkä Luukas ei huomannutkaan että Maija halusi päästä tanssista — että rimpuili irralleen minkä jaksoi —

LUUKAS

hämmennyksessä

Rimpuili — irralleen rimpuili? — Annas olla! Anna nyt olla! — Kas, kas, mikä tuikku nyt pilkahtaakaan päänupin pahkuroihin. — Rimpuili? Niinpä, totisesti, taisi tehdä! Ja vielä! Odotas! — Maija on tuossa edessäni — ja pirttilinen miehiä kimpussani — äh — pentura! Nyt muistan. Ooh! Hänhän ilkkui. Silmät kiilsivät kylminä kuin talviyön tähdet. — Selvästi muistan — ja selvästi kuulin, kun hän huusi — että — heittäkää pellolle se riiviö!

JAANA

Niin juuri huusi — ja äkäisesti huusikin, että — mies kuin päätön kana!

LUUKAS

No, niin — no, niin! Äh! Eikös tuo vietävä — eikös tuo — vaikka asuu meidän vainionvierussa! Eikös vain! — Ja eikös tuo Tuomas — tuo —

jatsijutsimestari lähde tonkimaan minun mail-
leni —

JAANA

Ei kai enää lähde. On jo lähtenyt — aikoja
sitten.

LUUKAS

Niin — Lehtimaahan?

JAANA

Niin!

LUUKAS

No, niin! Yrittäköön nyt kulkea kellokkaana
kaikilla teillä — kun kerran alkoi niillä metsäpo-
luilla. En välitä tuon taivaallista koko joukkiosta!
Mulla ei ole heille asiaa ennenkuin kevätjärä-
jissä. Silloin puhuttelen noita neljääkymmentä!
Mutta tuomarin välityksellä. Pirtillinen miehiä
saa tulla kihlakunnan häihin. Vastatkoot siellä
teostaan — senkin juntikat! Äh! Eikös mulla
olekin kiero kohta — kun tulee heitetyksi hangelle
naapurin pirtistä? Eikös ollutkin kaunis loppu-
laulu? Ensin vei multa metsän ostajat —

JAANA

Nehän —

LUUKAS

Nii-in! Ne vei ensin — ja sitten vei naitavan ihmisen ihan nokan edestä — mutta — hm — he, he he, — ähäh, kutti — etpäs enää kelpaa naisten viejäksi! Et siksi, etkä metsän myyjäksi. Mutta minä kelpaan. Mulla on molemmat tiet auki. Eikös olekin?

JAANA

Onhan toki.

LUUKAS

Niin! Sellaisista veräjien yli hyppijöistä saamme olla rauhassa.

JAANA

naurusuin

Kuka sen tietää —

LUUKAS

kireästi

Koettakoonpas Tuomas vielä hipuilla itse taloonkin, niin taitaapa pian löytää tien pään jalokojensa alta.

JAANA

Onhan niitä muitakin emännän tarvitsijoita.

LUUKAS

katselee Jaanaa

Soo! — Jaa — jaa! — Niin, että — aina vain saman viipperän nokassa. Hm! Vietävän lailla on kiperää tämä maailman meno! Pelkkää jatsijutsirellutusta. Omaansa ei saa pitää rauhassa. Nokan edestä viedään vaikka etu ja elämä, ellei ole kepelä kuin kärppä. — Kuka muu se nyt siten — sinua — hm — sinua —

JAANA

nauraa

En tiedä — mutta — mitäpä omaa minussa menisi, jos vietäisiinkin?

LUUKAS

Älä puhu sellaista — tai kimmastun uudelleen! Eikö tässä nyt ole mukava emännöidä — vaikka iankaikkisesti? Olenko minä mikään häijynilveinen ihminen — vai —?

JAANA

Eikä — te olette kelpo mies — oikea mies — kaikinpuolin — mutta liukas ja äkkimutkainen on palvelijan polku.

LUUKAS

Mutta — mutta — eiköhän ne polun kiemurat siitä suoristuisi, jos rauhassa — tuota — hm —

JAANA

Rauhassako? Sen tien kai se rauha nyt menee.

LUUKAS

Rauhako? Mihin se menisi?

JAANA

Käräjiin on monen talon rauha ja onni uponnut. Kolmenlaisia palveluspaikkoja olen ikäni karttanut. En siedä juoppoja, en tappeluhaluisia, enkä käräjäpukareita.

LUUKAS

Noo — onhan Jaana nähnyt ettei meillä juoda eikä tapella. Ja se — se — äh — he, he, he — se käräjoimishalu — tuota — se kimpaantuminen on jo haihtumassa tipotiehensä. Näes! Enhän toki — tuota — niin, he, he, he — enhän voi mennä käräjätupaan sanomaan, että — että neljä kiiskiä on pistänyt Iso-Korsun vesitiinuun. Johan sille nauraisivat sekä herrat että lautakunnat. Äh! Onhan se pilanalainen koko juttu! Tuota — ajat-

telen tässä, että — entä jos painettaisiin tuo polketta-juttu päineen ja häntineen maan rakoon ja — ja — niin — eikös laskiainen ole sellainen — toivotusten ja toivottelujen päivä?

JAANA

On se! On aina ollut.

LUUKAS

No — kuinkahan se kävisi, jos toivoisi, että — hm — nyt on tiistai — niin on — että ensi perjantaina — ajaisimme pappilaan?

JAANA

ihastuen

Mekö ajaisimme?

RIKU

tulee, jää ovensuuhun

LUUKAS

Me juuri! Omantalon ihmiset. Ehdimme ennen Tuomasta — ja monia muita, jos perjantaina pistämme kuulutukseen. — Ajammeko pappilaan?

JAANA

peittelemättä myöntöväisyyttään

Tuttuahan tässä on talo ja —

LUUKAS

ihastuneena, nousee

Ja minä — ja koko höskä — ja Jaana on tuttu — on jo kotonaan ja — ja — ajammeko?

RIKU

tulee esiin

Totta kai ajetaan! Ja minä kuskaan — porokello aisassa.

LUUKAS

iloisesti

Oikein, Riku! Kerranpa sinäkin iskit sanasi oikeaan kohtaan. — Kuuletko, Jaana, mitä Iso-Korsun miehet tahtovat?

JAANA

nousee, leikkisesti

Täytyy kai sitten lähteä mukaan, kun kaksikymmentä miestä on viemässä.

LUUKAS

nauraa herttaisesti

Hyvin sanoit, Jaana! Hyvin! astuu esiin pöydän takaa ja ojentaa kätensä Jaanalle

Sellaisella voimalla sinut viedään — mutta
karhunnahalla istuen —

JAANA

ilakoiden

Eikä vesitiinussa kykkien!

LUUKAS

lämpimästi

Jaana, Jaana! Sinä asetat leikin ja pyhäisen
ilon tämän pirtin kurkihirren alle.

RIKU

Hei, hei! Tulipa tästä iloinen laskiainen!
tyhjentää kaikki Luukkaan kartuusit massiinsa
Poltelkaamme rauhan piippua — aina ja ian-
kaikkisesti!

Iloista naurua

264. *Haapanen*, Niin kävi kuin pitikin. 1-n. näyt., 7 h. 6 mk.
265. *Pekurinen*, Viidenkymmenen villitys. 1-n. pila, 5 h. 5 mk.
266. *Risku*, Sittenpä sen näkee. 2-n. kansannäyt., 8 h. 6 mk.
267. *Selja*, Vihkimäleninki. 2-n. näytelmä, 6 h. 6 mk.
268. *Simelius*, Tunnustus. 1-n. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk
269. *Puljava*, Kosioretki. 1-n. huvinäyt., 4 h. 5 mk.
270. *Kuusikko*, Aavasaksalla. 1-n. kansannäyt., 10 h. 8 mk.
271. *Hälonen*, Mariana. 1-n. näytelmä, 4 henkilöä. 5 mk.
272. *Pausama*, Sulhaset. 1-n. huvinäyt., 7 henk. 5 mk.
273. *Atra*, Huvitoimikunnan huolia. 1-n. pila, 9 h. 6 mk.
274. *Kotkanpää*, Isäntien markkinamatka. 2-n. hn., 17 h. 7 mk.
275. *Pelkonen*, Salapoliisi. 1-n. pila, 4 henk. 5 mk.
276. *Höylä*, Hän ja hänen pehtoorinsa. 2-n., 5 h. 6 mk.
277. *Säärilä*, Se suomalainen sisu. 1-n. ilveily, 6 h. 2. p. 6 mk.
278. *Sahlstén*, Väärillä keinoilla. 2-n. kansann., 10 h. 7 mk.
279. *Pelkonen*, Kohtalon sormi. 1-näyt. pila, 4 henk. 5 mk.
280. *Selja*, Äiti kulta. 2-näyt. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
281. *Ahola*, Ilvesojan Joosen kasvatit. 2-näyt., 6 h. 6 mk.
282. *Sjöman*, Luonnonparantolassa. 3-n. huvinäyt., 10 h. 7 mk.
283. *Nieminen*, Umpimähkään. 3-n. huvinäyt., 9 henk. 8 mk.
284. *Sahlstén*, Serkku. 3-n. huvinäyt., 8 henk. 9 mk.
285. *Pellinen*, Kuuromykkä tati. 2-n. huvinäyt., 5 h. 6 mk.
286. *Voutilainen*, Kadonnut testamentti. 2-n., 5 henk. 5 mk.
287. *Hästesko*, Reilut pelkurit. 1-n. näyt., 9 henk. 6 mk.
288. *Anttila*, Sama vanha juttu. 1-n. pila, 5 henk. 5 mk.
- * 289. *Halme*, Onnen veräjä. 3-näyt. huvinäyt., 6 h. 2. pain. 8 mk.
290. *Wammaskoski*, Vaihdettu morsian. 2-n. hn., 5 h. 2. p. 6 mk.
291. *Pellinen*, Hukkaantunut seteli. 1-n., 5 h. 6 mk.
292. *Palmroth*, Kuulkaas, Bakkelin! 3-n. farssi, 8 h. 10 mk.
- * 293. *Halme*, Kaksi lupausta. 3-näyt., 6 henk. 10 mk.
294. *Rissanen*, Hevosnimi. 1-näyt. ilveily, 7 henk. 7 mk.
295. *Pellinen*, Tuurin pojat. 2-näyt. huvin., 8 henk. 2. pain. 8 mk.
296. *Karila*, Tieteen tyranni. 1-n. jännitysnäyt., 5 henk. 8 mk.
297. *Kittellä*, Merkkimies. 1-näyt. pila, 7 henk. 2. painos. 5 mk.
298. *Walakorpi*, Kulpakosinta. 1-näyt. huvinäyt., 7 henk. 7 mk.
299. *Kaipainen*, Kutomakoulussa. 2-näyt. huvinäyt., 5 henk. 6 mk.
300. *Sjöman*, Kaikkein paras. 1-näyt. huvinäyt., 4 henk. 5 mk.
301. *Karila*, Ah, hän suuteli. 1-näyt. huvinäyt., 6 henk. 6 mk.
- * 302. *Wuori*, Umpisolmu. 3-näyt. huvinäyt., 7 h. 4. painos. 10 mk.
303. *Pelkonen*, Nykyaikainen morsian. 1-n. pila, 3 h. 5 mk.
- * 304. *Bergroth*, Kannaksen lumous. 1-n. näyt., 4 henk. 6 mk.
- * 305. *Wuori*, Hirttonuora. 3-näyt. huvinäytelmä, 6 h. 10 mk.
306. *Heimo*, Oikea omistaja. 2-n. näyt., 7 henk. 6 mk.
307. *Kettunen*, Voi maailmaa! 2-n. huvinäytelmä, 6 henk. 8 mk.
308. *Kujanpää*, Taikavelli. 2-n. kansannäytelmä, 9 henk. 6 mk.
309. *Pellinen*, Kyllä Posti-Manta sen tietää. 2-n. huvin., 7 h. 10 mk.
310. *Pellinen*, Onko Kasper tullut hulluksi? 1-n. huvin. 4 h. 5 mk.
311. *Aalto*, Kolme miljoonaa sijoitettavana. 1-näyt. pila, 9 h. 7 mk.
312. *Rissanen*, Päätetään, ettei päätetä mitään. 1-n. pila, 8 h. 5 mk.
313. *Karila*, Kahden miljoonan tyttölapsi. 3-n. komedia, 4 h. 12 mk.
314. *Aalto*, Kesäinen manööveripäivä. 2-n. suojelusk.-hvn., 9 h. 6 mk.
- * 315. *Halme*, Kilisevät kulkuset. 1-näyt. huvinäytelmä, 5 h. 6 mk.
316. *Rissanen*, Pappilan kansliassa. 1-n. huvinäyt., 11 henk. 7 mk.
- * 317. *Halme*, Onnen hyrrä. 2-näyt. huvinäytelmä, 8 henk. 10 mk.
- * 318. *Halme*, Toivottelujen päivänä. 2-n. huvinäyt. 3 h. 8 mk.
319. *Raunio*, Naamioimisen opas. Näytämöllä esiintyjille. 8 mk.

Hinta 8 mk.